UIT HET LAND DER MIDDERNACHTSZON

Het is waarschijnlijk de aantrekkelijkheid van de middernachtszon, welke de meeste touristen naar het noordelijkste punt van Europa voert. De grootsche natuur van het hooge Noorden op zichzelf is evenwel reeds een bezoek overwaard.

De rotsen en fjorden van het uiterste Noorwegen maken 'n onbeschrijfelijk overwe'digenden indruk; iets betooverends hebben ze, zou ik haast zeggen. De wanden der rotsen zijn vaak loodrecht, zoodat aan den rand van het water geen duimbreed gronds overblijft om een voet aan wal te zetten. Heerlijke bergpano ama's vertoonen zich aan het oog, telkens schooner en grootscher. Het landschap is buitengewoon helder en contrastrijk: de hooge, onregelmatig verspreide sneeuwvelden en gletschers glinsteren in het zonlicht; de dichtbegroeide eilandjes in de fjorden spiegelen zich in het rustige water met ongeëvenaarde klaarheid. — Gewoonlijk verdeelt men de atlantische zijde van Noorwegen in twee helften, waarbij Drontheim het middelpunt is. De zuidelijke helft heeft breede fjorden, die zeer diep het land ingaan, de noordelijke bezit dergelijke groote fjorden niet — met uitzondering van het West-fjord, gevormd door de Lofoden-eilanden, hoewel dit geen fjord is te noemen. De fjorden van het Noorden hebben een ander karakter. Waar de zuidelijke schilderachtig en liefelijk zijn, boeien de noordelijke fjorden meer door hunne stille grootschheid. Ook van zee uit gezien, hebben de noordelijke kusten een ander aanzien; dikwijls vertoonen daar de rots-eilandjes de grilligste vormen. Het verschil in voorkomen vindt deels ook zijn oorzaak in de lichteffecten. Wanneer men den poolcirkel overschrijdt, treden al dadelijk bizondere belichtingsverschijnselen van het zonlicht op, steeds toenemend naarmate men noordelijker komt, welke de bewoners van onze omgeving niet kennen. Deze verschijnselen staan nauw in verband met den stand van de zon, die in de poolstreken 's zomers gedurende vele weken in den nacht boven den horizont blijft en in den winter even langen tijd daar in 't geheel niet boven komt. Zoo heeft men b. v. aan de Noordkaap tien weken lang onafgebroken daglicht (van half Mei tot einde Juli). De heldere zomernachten van het hooge Noorden hebben een eigenaardige bekoring. De wind gaat meestal tegen den avond liggen en de atmosfeer wordt zeer rustig. De wolkjes en de toppen der bergen worden rose getint, de schaduwen worden lang en diepzwart. De zon staat als een gloeiende, met een krans omgeven bol boven den horizont, vaak tusschen langgerekte, veelgetinte wolken, en haar licht wordt op eigenaardige wijze over de watervlakten teruggekaatst. Het wordt koeler, maar niet in die mate of men voelt omstreeks middernacht nog de kracht van de zonnewarmte. De natuur is indrukwekkend kalm. Reeds om één uur bemerkt men toename van licht en een uur later werpt de stijgende zon al weer hare warme stralen over het land. — Het spreekt vanzelf, dat het voortdurende zonlicht in den zomer een grooten invloed heeft op het geheele leven in de natuur. Hiertegenover staat echter de lange winternacht. Ondanks 't minder prettige vooruitzicht van deze eeuwige duisternis, zien de landlieden toch weer met verlangen het oogenblik tegemoet, waarop de lange zomerdag wordt onderbroken door een nacht van enkele uren. Want het onafgebroken daglicht brengt ook zijn bezwaren mee. De dagelijksche werkzaamheden krijgen een andere indeeling en op elk uur van den nacht, die geen nacht is, kan men menschen aan het werk zien, alsof het midden op den dag ware. De regel in ieder huisgezin is verbroken; men werkt en rust niet meer op den daarvoor bestemden tijd, zelfs de maaltijden worden niet op vaste uren genuttigd. Daa entegen is voor de zeevaarders de zomertijd een ware uitkomst. Op den plantengroei werkt 't aanhoudende zonlicht ongetwijfeld gunstig; de voornaamste factor voor de weelderige ontwikkeling der planten, welke men tot hoog in het Noorden kan opmerken, is echter het buitengewoon milde klimaat, waarin de Noorsche kustgebieden zich kunnen verheugen.

Waar de scheepvaart langs alle kusten van Noorwegen gedurende het geheele jaar onbelemmerd kan plaats vinden, en zelfs de havens in het uiterste Noorden des winters open blijven, kan het klimaat, in vergelijking met dat van andere landen op dezelfde breedte, ongekend gunstig genoemd worden. Zooals bekend, is de warme golfstroom in den Atlantischen Oceaan hiervan de oorzaak. Deze doet echter alleen zijn invloed gelden in de kustgebieden, niet in de bergen en hoogvlakten van het binnenland, waar het steeds kouder wordt, naarmate men zich verder van de zee verwijdert. Dit verschijnsel doet zich overal voor, zoowel in het Zuiden bij Christiania, als langs de geheele westkust. Hierdoor is zoowat de helft van de bevolking aan de kusten en fjorden gebonden. De verwarmde zeelucht dringt evenwel diep in de fjorden binnen, ja zelfs in de dalen tusschen de bergen, welke een gematigd klimaat hebben en waar de landbouw met succes gedreven wordt.

Eigenaardig is het, dat dezelfde planten, welke in onze omgeving te vinden zijn, in Noorwegen veel krachtiger ontwikkeld voorkomen, terwijl de kleuren helderder zijn. Botanisten uit Midden-Europa worden dan ook wel eens door de levendige kleuren der bloemen van sommige planten op een dwaalspoor gebracht, daar zij meenen een nieuwe variëteit voor zich te hebben. Ook de geuren zijn veel sterker en dit vermeerdert nog als men noordelijker komt. De bladeren der boomen zijn over 't algemeen donkerder, terwijl de vruchten in Noorwegen veel smakelijker zijn dan die van onze streken.

Te betreuren valt het, dat Noorwegen in de rij der landen, die door de touristen worden bezocht, langen tijd geheel achteraan heeft gestaan. Niet heel lang vóór den oorlog is hierin pas verandering gekomen, en heeft men ingezien, dat Noorwegen tot de meest interessante gebieden van Europa behoort. Inderdaad behoeft het niet onder te doen voor de Alpen. — In het bijzonder herinnert aan het Alpenlandschap het bergland, gelegen tusschen Tromsö en het

Middernacht en toch geen nacht!

Lyngseidet.

De weg naar Lyngseidet in den winter.